HIA การขับเคลื่อนระดับชาติและพื้นที่

ความร่วมมือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ จากนโยบายการพัฒนาพลังงานไฟฟ้าชีวมวล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิจิตรา ชูสกุล

เครือข่ายประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเด็นนำเสนอ

1. สถานการณ์ปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้น
2. เสียงเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรม
3. ความร่วมมือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น

1. สถานการณ์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น

- นโยบายพลังงานทดแทน โรงไฟฟ้าชีวมวลผุดขึ้นเต็มเมือง **ดี** **แต่ มีช่องว่าง** 9.9 ผุดขึ้นเต็มเมือง

- การขยายพื้นที่ปลูกอ้อยและตั้งโรงงานเพิ่มขึ้น

- กระบวนการอนุมัติอนุญาต ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่รอบด้าน ทำให้เกิดการอนุมัติและขยายโรงงาน/โรงไฟฟ้าที่กำลังการผลิตเพิ่มขึ้น ในพื้นที่เดิม

- ประชาชนต้องแบกรับผลกระทบ ฝุ่นละออง อากาศ น้ำ เสียง การจราจร สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน สังคมเปลี่ยน เศรษฐกิจเปลี่ยน สุขภาพเปลี่ยน

นโยบายการพัฒนาโรงไฟฟ้าชีวมวลภาคอีสาน

- รัฐบาลมีนโยบายให้ภาคอีสาน**เป็นไบโอฮับหรือศูนย์กลางฐานการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ** โดยมียุทธศาสตร์อ้อยและน้ำตาล ตั้งแต่ปี 2558-2569 รัฐบาลตั้งเป้าเพิ่มพื้นที่ปลูกอ้อยเป็น 6 ล้านไร่ภายในปี 2569 และเพิ่มการก่อสร้างโรงงานน้ำตาลในภาคอีสานจาก 20 เป็น 30 แห่ง ซึ่งพ่วงกับโรงไฟฟ้าชีวมวล อีก 29 แห่ง

กำลังการผลิตไฟฟ้าภาคอีสาน

กำลังผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รวมกำลังผลิตไฟฟ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3,782.01 MW

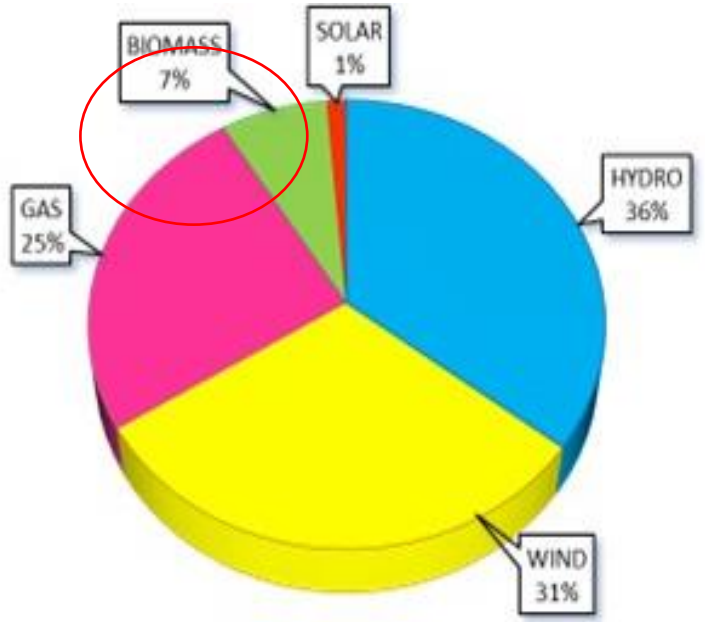

หมายเหตุ ข้อมูลอัพเดทเดือนเมษายน 2565

พื้นที่การเพาะปลูกอ้อย
เพิ่มขึ้น

พื้นที่ปลูกอ้อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
จังหวัด	พื้นที่ปลูกอ้อย(ไร่)		
อุดรธานี	699,332	สุรินทร์	123,044
ขอนแก่น	619,091	ยโสธร	92,526
นครราชสีมา	579,209	อำนาจเจริญ	91,339
ชัยภูมิ	509,027	สกลนคร	89,794
กาฬสินธุ์	437,385	หนองคาย	67,894
หนองบัวลำภู	319,214	นครพนม	11,372
เลย	302,132	ศรีสะเกษ	10,963
มุกดาหาร	213,458	บึงกาฬ	4,016
ร้อยเอ็ด	162,716	อุบลราชธานี	3,882
บุรีรัมย์	129,025	ผลรวมทั้งหมด	4,594,444
มหาสารคาม	129,025		

สัญลักษณ์

โรงงานน้ำตาล

พื้นที่ปลูกอ้อย

ขอบเขตจังหวัด

โรงไฟฟ้าชีวมวล ภาคอีสาน

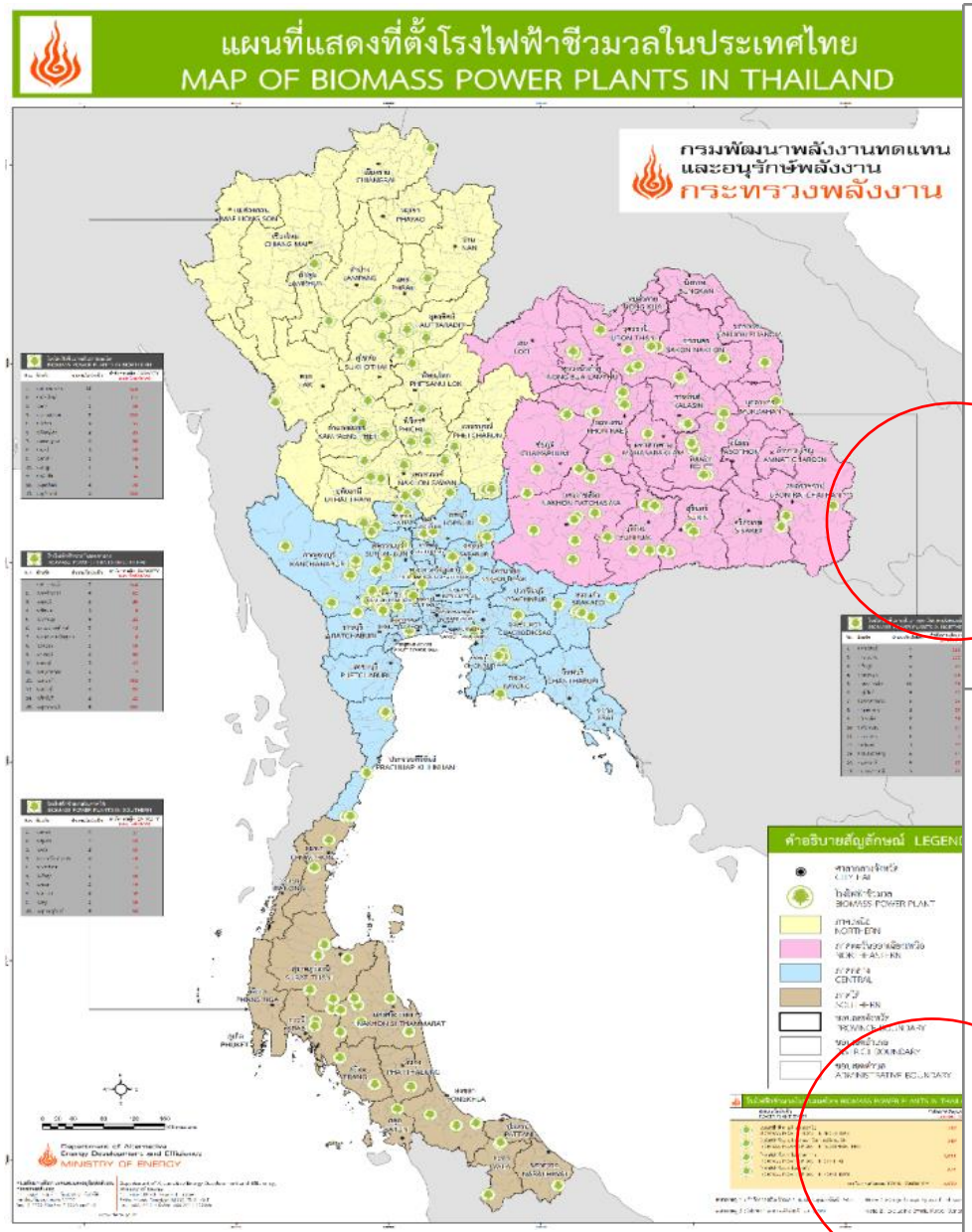

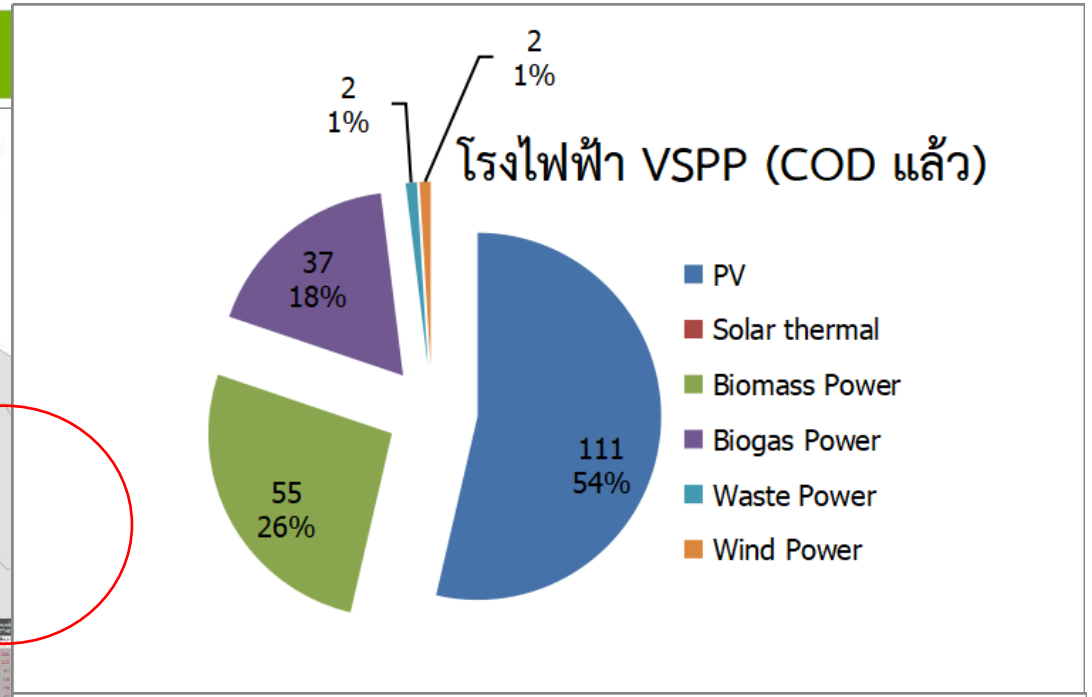

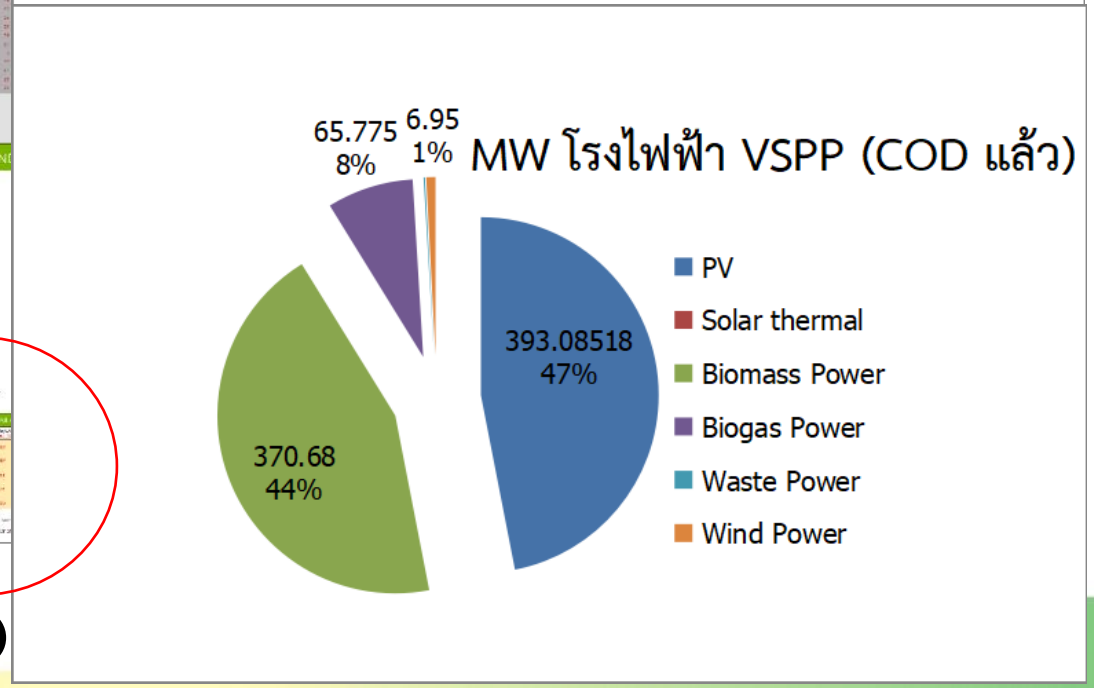

กำลังการผลิต 370.68 MW(37,068 กิโลวัตต์)

2. เสียงเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรม

ประชาชนต้องแบกรับผลกระทบ

ฝุ่นละออง อากาศ น้ำ เสียง การจราจร

สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน
สังคมเปลี่ยน
เศรษฐกิจเปลี่ยน
สุขภาพเปลี่ยน

ย้อนหลังปี 2545 กว่า 20 ปี

จ.สกลนคร
อ.กุสุมาลย์

ขอใช้สิทธิ HIA

พรบ.สุขภาพแห่งชาติ 2550

รับรอง

สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพของประชาชน

สช. 2561

มาตรา 11 : บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิร้องขอให้มีการประเมินและมีสิทธิร่วมในกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจากนโยบายสาธารณะ บุคคลหรือคณะบุคคลมีสิทธิได้รับข้อมูลคำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของตนหรือของชุมชน

จ.ร้อยเอ็ด

จ.อำนาจเจริญ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๒๗๕๘

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 16453
วันที่ 4 ตค 56 เวลา 11.00 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

สสผล
สชช
4 ตค 56

เรื่อง มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง การป้องกันและลดผลกระทบด้านสุขภาพจากโรงไฟฟ้าชีวมวล และแผนการขับเคลื่อนมติฯ

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)
ประธานกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ที่ สช ๐๔๔๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามบัญชีแนบท้าย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง การป้องกันและลดผลกระทบด้านสุขภาพจากโรงไฟฟ้าชีวมวล และแผนการขับเคลื่อนมติฯ ไปเพื่อดำเนินการความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กลไกกระบวนการสนับสนุน HIA ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.)

3. ความร่วมมือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

HIA Commission

หน่วยงานภาครัฐ

คณะทำงานสนับสนุนวิชาการ

- HIA Commission : ที่ปรึกษา
- HIA Consortium : มข. มม. (อำนาจเจริญ) ม.มหาสารคาม, ม.วงษ์ชวลิตกุล, มรฎ.อุดรธานี, มรฎ.สกลนคร ฯลฯ
- องค์กรภาครัฐ : ศูนย์อนามัย เขต 7,9 และอื่นๆ
- ภาคประชาสังคม : มูลนิธิพัฒนาอีสาน และอื่นๆ
- สกว.ภาค/กขป.

ภาคประชาสังคม

ภาควิชาการ, สถาบันการศึกษา,สกว.

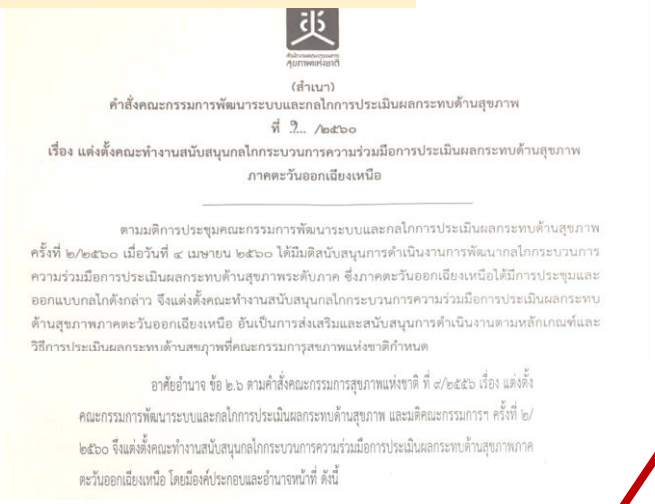

(สำเนา)
คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ
ที่ ?... /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนกลไกกระบวนการความร่วมมือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตามมติการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ได้มีมติสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนากลไกกระบวนการความร่วมมือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพระดับภาค ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้มีการประชุมและออกแบบกลไกดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนกลไกกระบวนการความร่วมมือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติกำหนด

อาศัยอำนาจ ข้อ ๒.๖ ตามคำสั่งคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ และมติคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ จึงแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนกลไกกระบวนการความร่วมมือการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

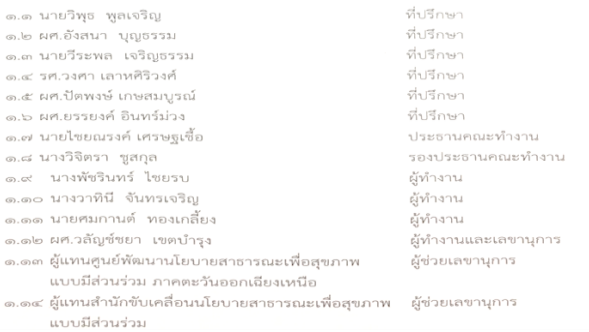

๑.๑ นายวิพุธ พูลเจริญ	ที่ปรึกษา
๑.๒ ผศ.อังสนา บุญธรรม	ที่ปรึกษา
๑.๓ นายวีระพล เจริญธรรม	ที่ปรึกษา
๑.๔ รศ.วงศา เสาหคิริวงศ์	ที่ปรึกษา
๑.๕ ผศ.ปัตพงษ์ เกษสมบูรณ์	ที่ปรึกษา
๑.๖ ผศ.ยรรยงค์ อินทร์ม่วง	ที่ปรึกษา
๑.๗ นายไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ	ประธานคณะทำงาน
๑.๘ นางวิจิตรา ชูสกุล	รองประธานคณะทำงาน
๑.๙ นางพัชรินทร์ ไชยรบ	ผู้ทำงาน
๑.๑๐ นางวาทินี จันทรเจริญ	ผู้ทำงาน
๑.๑๑ นายศมกานต์ ทองเกลี้ยง	ผู้ทำงาน
๑.๑๒ ผศ.วสัญช์ชยา เขตบำรุง	ผู้ทำงานและเลขานุการ
๑.๑๓ ผู้แทนศูนย์พัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๔ ผู้แทนสำนักขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม	ผู้ช่วยเลขานุการ

กระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

ขั้นตอนที่ 1 การกลั่นกรองกิจการโรงไฟฟ้าชีวมวลภาคอีสาน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดขอบเขตการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย

ประเด็นห่วงกังวล	สิ่งที่พบว่าเป็นปัญหา
รายงานไม่ครอบคลุม/ไม่ยั่งยืน	EIA เป็นเพียงการศึกษาตามกรอบการประเมิน
กระบวนการพิจารณารายงาน	EIA,EHIA ขาดการมีส่วนร่วม
คณะกรรมการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น	คณะกรรมการในการจัดรับฟังความคิดเห็นไม่หลากหลาย
สิทธิการนำเสนอรายงาน HIA,CHIA	รายงานHIA,CHIA ไม่มีการนำเสนอต่อ กก.วล.
HIA,CHIAไม่มีการนำไปประกอบการพิจารณา	ไม่มีข้อมูลHIA,CHIAประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดขอบเขตการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย

ประเด็นห่วงกังวล	สิ่งที่พบว่าเป็นปัญหา
ประเภท/ขนาดกิจการโรงไฟฟ้าชีวมวล	กิจการพลังงานไฟฟ้าชีวมวลที่มีกำลังต่ำกว่า 10 เมกะวัตต์ ไม่มีข้อกำหนดให้ทำEIA
การขยายกำลังผลิตไฟฟ้า	ไม่มีการประเมินความต้องการการใช้ไฟฟ้าและความจำเป็นในการขยายกำลังผลิตไฟฟ้า
การรองรับมลพิษ ต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและปัญหาด้านสุขภาวะ	ขาดประเด็นเกี่ยวกับการรองรับมลพิษ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านสุขภาวะ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดขอบเขตการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย

ประเด็นห่วงกังวล	สิ่งที่พบว่าเป็นปัญหา
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อนุมัติ อนุญาต	ไม่มีข้อมูลจากรายงานHIAประกอบการตัดสินใจ
การบูรณาการทำงานร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาพลังงานที่ยั่งยืน	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ร่วมกับ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหน่วยงานวิชาการยังไม่มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน
คณะกรรมการกำกับทิศทาง และเฝ้าระวังติดตามตรวจสอบมีผู้ได้รับผลกระทบน้อย	กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบมีจำนวนน้อยกว่าคณะกรรมการกำกับทิศทาง และเฝ้าระวังติดตาม ตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลกระทบการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัย วิชาการที่เกี่ยวข้อง
- จัดเวทีประชุม “พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะว่าด้วยเรื่องพลังงานไฟฟ้าชีวมวลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

ณ ห้องประชุมกรีน 2 ชั้น 2 กรีน โฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ท ถนนประชาสโมสร
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 4 การทบทวนร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

- จัดประชุมกลุ่มย่อยนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบจากการผลิตไฟฟ้าพลังงานชีวมวลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

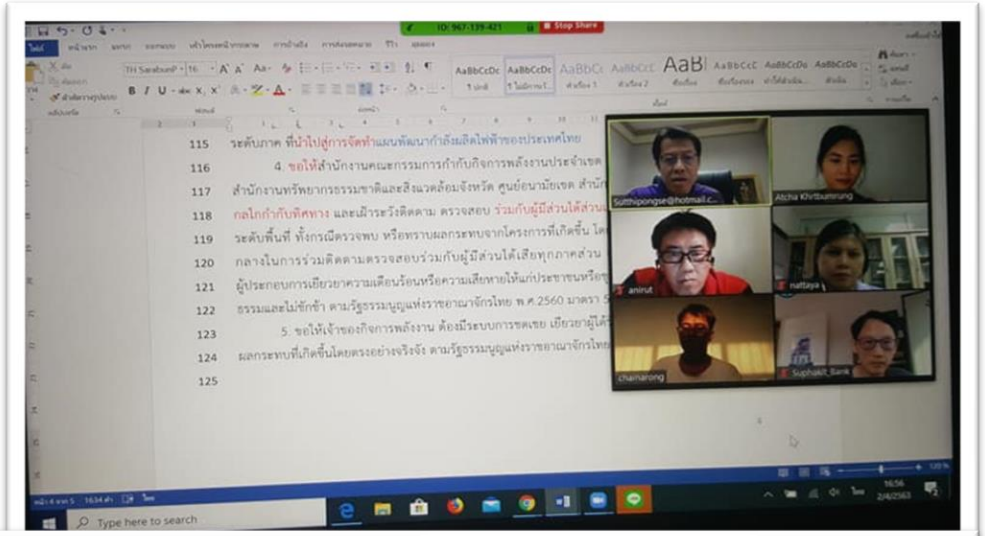

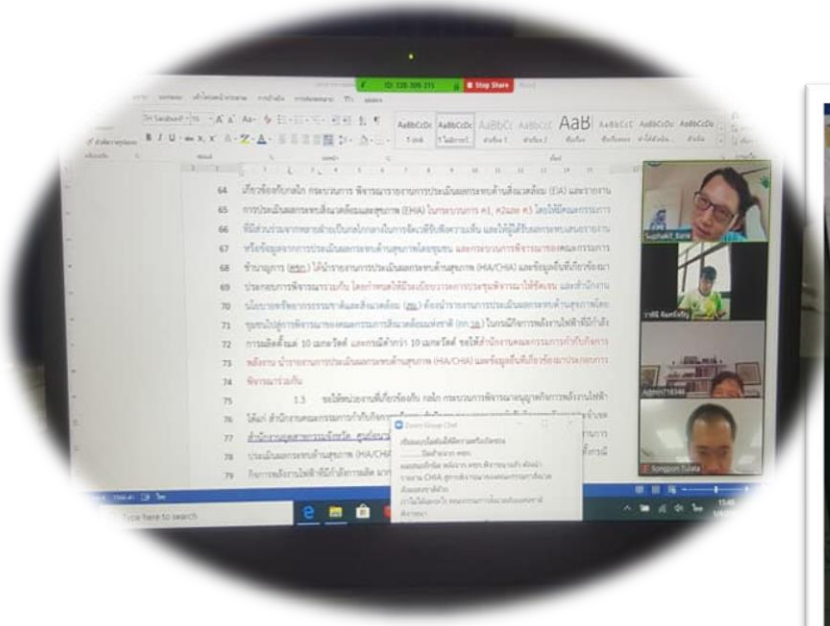

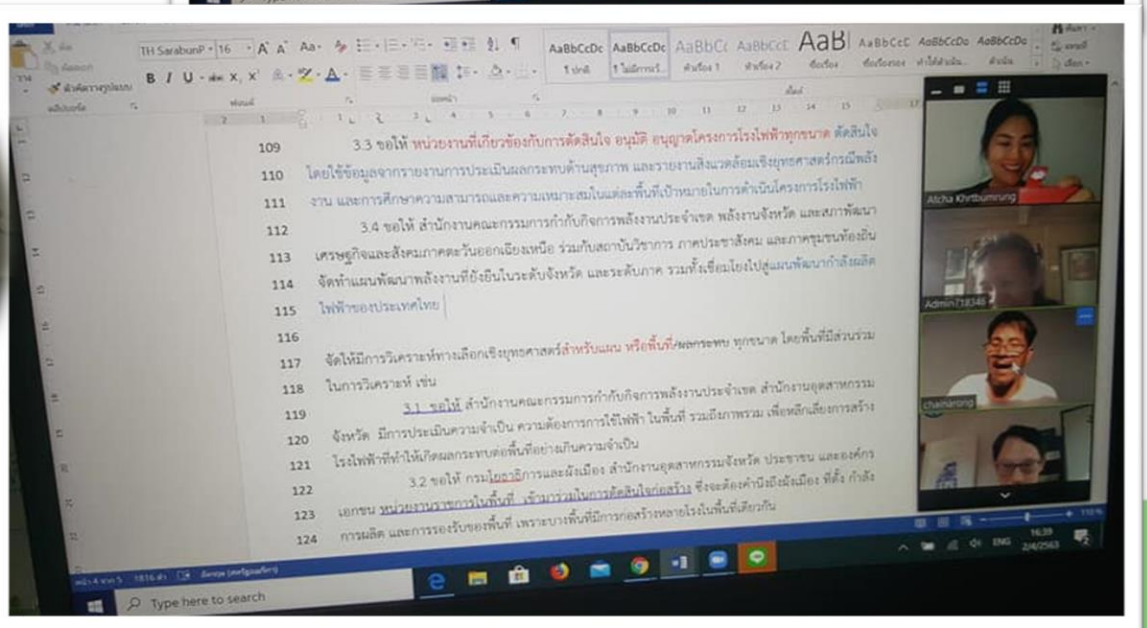

ขั้นตอนที่ 5 การผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบาย

24 กค. 63 สช.จัดเวทีนำเสนอ “ข้อเสนอเชิงนโยบายจากการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ (HIA) กรณีการผลิตไฟฟ้าพลังงานชีวมวลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

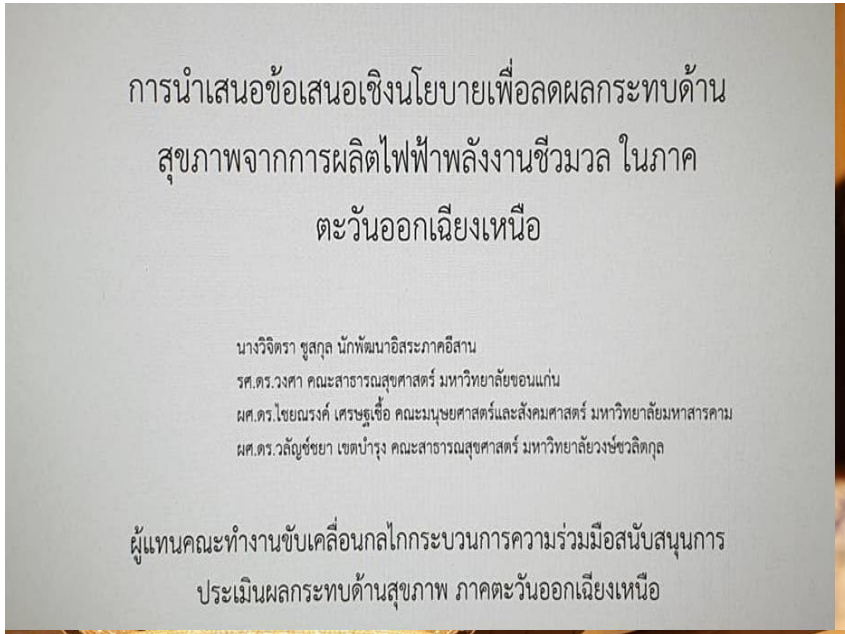

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบ จากการผลิตไฟฟ้าพลังงานชีวมวลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ และการวิเคราะห์ทางเลือก เชิงยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาพลังงานที่ยั่งยืน

2. ขอให้ สผ.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณารายงาน EIA,EHIA ปรับวิธีการดำเนินงาน ค1,ค2,ค3

2.1 มีคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายเป็นกลไกกลางในการจัดเวทีรับฟังความเห็น

2.2 ให้ผู้ได้รับผลกระทบมีสิทธิในการนำเสนอรายงาน HIA,CHIA และ คชก. นำรายงานHIA,CHIA มาประกอบการพิจารณา

2.3 สผ.สรุปความเห็นของ คชก. และรายงาน HIA,CHIA สู่การพิจารณาของ กก.วล.

2.4 สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ให้นำรายงานHIA,CHIA มาประกอบการพิจารณาครอบคลุมกิจการโรงไฟฟ้าชีวมวลตั้งแต่ 10 MWและต่ำกว่า 10MW ทบทวนประเภทขนาดทุก 5 ปี รวมถึงประเมินผลกระทบทุกขนาด และถอดถ่านหินออกจากเชื้อเพิงสำรอง

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบ จากการผลิตไฟฟ้าพลังงานชีวมวลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

☑ **3.กระบวนการมีส่วนร่วม EIA,EHIA ควรมีคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายและจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมระหว่าง เจ้าของโครงการ ผู้จัดทำรายงานฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรเอกชน และประชาชนในพื้นที่ ในขั้นตอนกลั่นกรองโครงการและทบทวนการพัฒนานโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ และการกำหนดขอบเขตการศึกษา ตั้งแต่ระยะก่อน ระว่างและหลังดำเนินการ**

3.1 ประเมินความต้องการการใช้ไฟฟ้า ความจำเป็นในการขยายกำลังผลิตไฟฟ้า ทางเลือกในการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานและพลังงานหมุนเวียน ทั้งในพื้นที่และในภาพรวม วิเคราะห์ทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ ประเมินผลกระทบในด้านต่างๆ และจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์

3.2ศึกษาความสามารถและความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้า ในประเด็นเกี่ยวกับการรองรับมลพิษ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และปัญหาด้านสุขภาวะ

3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อนุมัติ อนุญาตโครงการโรงไฟฟ้าทุกขนาด ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากรายงานHIAและรายงานSEA

3.4จัดทำแผนพัฒนาพลังงานที่ยั่งยืน ซึ่งรวมถึงโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลทุกประเภท ในระดับจังหวัด และระดับภาค ที่นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบ จากการผลิตไฟฟ้าพลังงานชีวมวลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.เร่งรัดการปฏิรูประบบกลไก กระบวนการ การดำเนินงานวิเคราะห์ EIA,EHIAให้เกิดการสนับสนุนการตัดสินใจ ทุกระดับ (HIA,EIA,SEA, ตั้งกองทุนประเมินผลกระทบ) รวมถึง CHIA

5.มีคณะกรรมการกำกับทิศทาง และเฝ้าระวังติดตาม ตรวจสอบ โดยมีผู้ได้รับผลกระทบหรือตัวแทนที่ได้รับการมอบหมายจากผู้ได้รับผลกระทบ หรือที่ปรึกษาที่สนับสนุนศักยภาพกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ

6.เจ้าของกิจการพลังงานมีระบบการจ่ายค่าชดเชย เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 58 และกรณีในระยะที่ยังไม่มีกองทุนจัดให้มีคณะติดตามกำกับฯ ในโรงไฟฟ้าที่ไม่ได้อยู่ในเงื่อนไข EIA ด้วย เพื่อให้มีกระบวนการสื่อสารและชดเชยให้กับชุมชน

7. สช. ร่วมกับกลไกหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนHIA ในการดำเนินโครงการกิจการพลังงานไฟฟ้า เพื่อขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในระดับต่างๆ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การติดตามและประเมินผลข้อเสนอเชิงนโยบาย

- สช. ได้นำเสนอต่อ HIA Commission เพื่อพิจารณาและมีมติเสนอต่อ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2563 (16 พ.ย.63)

มติ : ให้ สช. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย ดำเนินการพัฒนาข้อเสนอให้ชัดเจนและเร่งด่วน และสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่ให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยนำข้อเสนอแนะจากกรรมการไปพิจารณาร่วม และรายงานต่อ คมส. รับทราบความคืบหน้า

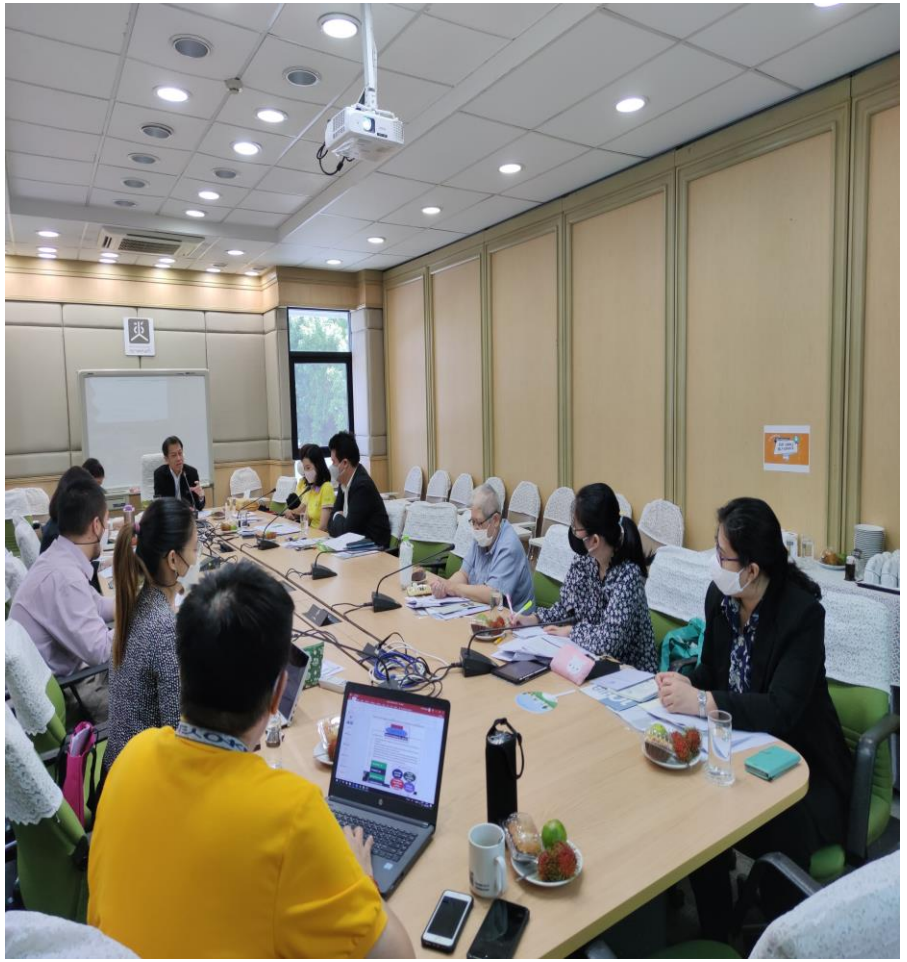

4. ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น

- สาระสำคัญ จากมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 ผ่านคณะรัฐมนตรี
  - การจัดทำแผนพัฒนาพลังงานและแผนแม่บทพลังงานชีวมวลระดับจังหวัด มีการดำเนินการอยู่
  - การเลิกใช้ถ่านหินในโรงไฟฟ้าชีวมวล ยังไม่เลิกทั้งหมด
  - การประกาศให้กิจการโรงไฟฟ้า เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ยังไม่ประกาศ
  - เรื่องผังเมือง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ยังไม่เปลี่ยนแปลง
  - การปรับปรุง COP (Code of Practice) หลักปฏิบัติในการอนุมัติอนุญาต ยังดำเนินการอยู่
  - การชดเชย เยียวยา ยังไม่เกิดขึ้น

- สาระสำคัญ มติเสนอต่อ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2563 (16 พ.ย.63)

  สผ.มีการรับฟังความเห็นเพื่อทบทวนประเภท และขนาดการทำ EIA/EHIA เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2565 ณ โรงแรมเซนจูรีปาร์ค กรุงเทพ สช.ได้เสนอให้มีการทบทวนการทำ EIA/EHIA โรงไฟฟ้าชีวมวลในโรงงานที่มีขนาด ต่ำกว่า 10 เมกะวัตต์ ซึ่งทางสช. ร่วมกับเครือข่ายวิชาการมีการทำ CHIA พบว่าชาวบ้านรอบโรงงานได้รับ ผลกระทบด้านสุขภาพจากช่องว่างในส่วนนี้ เบื้องต้นทางสผ.ได้ชี้แจงว่า โรงงานที่ต่ำกว่า 10 เมกะวัตต์ มีการทำ CoPอยู่แล้ว

- คงต้องติดตามกันต่อไป สิ่งที่เกิดขึ้น คือ การตื่นตัวของประชาชนในการเฝ้าระวัง ติดตามตรวจสอบ ผู้ประกอบการ มีความพยายามเพิ่มขึ้นในลดผลกระทบ

โรงไฟฟ้าชีวมวล พลังงานทางเลือก
“ทางรอด ที่ต้องเป็นธรรม”

ด้วยความขอบคุณ